

РОЗДІЛ 7 ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

УДК 378:78].093.5:811.161.2'243](045)

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.22.1.27>

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК З МОВИ ЯК НЕПРОФІЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ: НОРМАТИВНІСТЬ І ПРАКТИКА

STUDENT SCIENTIFIC CIRCLE SPECIALIZED IN LANGUAGE AS A MINOR SUBJECT: NORMS AND PRACTICE

Дузь Л.І.,

orcid.org/0000-0003-4507-9018

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов*

Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової

У статті проведено контрастивне дослідження Положень про студентський науковий гурток, розроблених різнопрофільними ЗВО. Виявлено запрограмований нормативними документами зв'язок студентської науково-дослідницької роботи з профільними дисциплінами та спеціальністю, з науковою діяльністю випускових кафедр. Засвідчено, що у музичному ЗВО мовні дисципліни не входять до переліку профільних, однак для іноземних студентів українська мова є необхідним засобом отримання професійних знань, засобом фахової комунікації та формування професійної майстерності. З урахуванням фахової специфіки та особистісних цілей іноземців конкретизовано діапазон їхніх освітньо-професійних потреб. Доведено, що вирішенню специфічних запитів іноземних студентів-вокалістів сприяє мовний гурток, завдання якого пов'язані з комплексом навчальних дисциплін галузі знань «Культура та мистецтво» (спеціальність «Музичне мистецтво») та «Гуманітарні науки» (спеціальність «Культурологія»). Означено напрями діяльності гуртка «Аналіз пісенно-романсового тексту та літературна творчість», яким в ОНМА імені А. В. Нежданової керує авторка статті. Сформульовано мету гуртка, яка полягає у збагаченні фахових та мовних знань та умінь іноземного студента-вокаліста шляхом залучення його до різноаспектного текстуального дослідження поетичного тексту як основи камерного вокального твору. Продемонстровано можливості фонетико-фонетологічного аналізу, який дозволяє студентам долати орфоепічні труднощі, зосереджуючись на власній артикуляційній базі, здійснюючи порівняльно-фонетологічні спостереження. Наголошено на комплексності гурткової науково-дослідницької роботи, що включає взаємодію з керівником гуртка, опрацювання науково-методичних джерел, системні самоспостереження та їх аналіз на дослідницькій науково-методичній базі. Виявлено, що передумовою емоційно-інтелектуальної залученості іноземців усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів до мовної науково-дослідницької проблематики є врахування їхніх реальних фахових потреб. Перспективою проведеного аналізу джерельної бази та власного практичного досвіду визначено розробку проекту Положення про гурток з мови як непрофільної дисципліни у ЗВО.

Ключові слова: лінгводидактика, мовні потреби вокаліста, іноземний здобувач вищої освіти, Положення про студентський науковий гурток.

A contrastive study of Regulations on student scientific circles which have been issued by higher education institutions with different major subjects has shown an implicated connection of the students' research activity with their major subjects and specialization as well as the research activity of the chairs and institutes they are graduating from. Musical higher education institutions do not include language disciplines into the list of their major subjects, yet for foreign students, Ukrainian language is a necessary mean needed for achievement of professional knowledges, profession-oriented communication and shaping of professional skills. The analysis of professional specification and personal goals of the foreign students determines the range of their professional education needs. A scientific language circle aims at meeting their needs, interests and inquiries by offering tasks from discipline fields of Arts and Culture (suitable for the students specialized in Musical Performance) and Humanitarian Sciences (suitable for the students of Cultural Sciences). The scientific circle «Analysis of romance song texts and literary activities» at the A. V. Nezhdanova Odesa National Musical Academy which is supervised by the author of this article aims at enrichment of professional as well as linguistic knowledges of foreign vocalist students by initiating their active multi-aspect research work on the poetic text as a basis of a chamber music piece. For instance, phonetic and phonological analysis enables the students to overcome pronunciation problems and to improve their orthoepic skills by focusing on their own basis of articulation and making phonological comparison observations. The research work of the scientific circle includes interaction with the science circle supervisor, work with the academic methodology sources, regular self-observations and their analysis with scientific methods. Consideration of actual professional needs of foreign students of all academic qualification levels is a necessary condition for emotional and intellectual engagement. The existing results of source analysis as well as of own practical experiences allow for creation of a Regulation on student scientific circles on language as a minor subject in a higher education institution.

Key words: linguodidactics, professional education needs of singer, foreign students, Norms on student scientific circles.

Постановка проблеми. Сучасна лінгводидактика перебуває у процесі розробки інноваційних технологій та оновлення випробуваних методик навчання та вивчення мови у ЗВО. Вектори практичної роботи та наукових досліджень спрямовуються на програми та процедуру їх складання, методологію вивчення та викладання мов, комунікативні мовленнєві завдання, цілі та компетенції, критерії та оцінювання знань, укладання підручників, посібників, довідників тощо. Визначаючи таким чином мету та головні напрямки європейської мовної політики у сфері вивчення, викладання та оцінювання мов, Рада Європи своїми Рекомендаціями заохотила різні категорії практиків до роздумів над різноманітними питаннями, що пов'язані зі специфікою викладацької роботи у конкретних освітніх галузях [3, с. IV]. При цьому вихідною позицією запропоновано вважати вивчення, аналіз та врахування потреб головного суб'єкта мовної освіти, – учня/студента. З'ясування мотивацій, характеристик, ресурсів і мети володіння мовою, а відтак викладання, має складати фундамент спілкування, взаємодії та досягнення успіхів у сфері вивчення/викладання мов.

Розв'язуючи проблемні вузли лінгводидактичної роботи з іноземцями у немовному ЗВО, важливо враховувати освітньо-професійні потреби контингенту за спеціальностями та особистісний потенціал кожного студента, визначати ефективні форми й удосконалювати організацію навчальної та позанавчальної комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Студентський науковий гурток (*далі* – Гурток. *Л.Д.*) традиційно вважається одним з елементів всієї системи підготовки спеціалістів та однією з форм організації науково-дослідницької роботи у ЗВО [4], що мало б зробити його предметом спеціальних наукових досліджень. Проте на сьогодні методичні, психологічні та предметні аспекти гурткової роботи знайшли ширше висвітлення у шкільній педагогіці. На початку другого тисячоліття педагогіка вищої школи цікавилася переважно інноваційними зарубіжними технологіями, і характеристики Гуртка можна було виявити опосередковано, наприклад, за статтею про «позааудиторну роботу в педагогічному ЗВО» [22]. Методологічне осмислення феномену Гуртка поживалося з прийняттям Законів України «Про вищу освіту» та «Про наукову та науково-технічну діяльність», які привернули увагу до гуртків у ЗВО як до центрів не лише навчально-освітньої, але й науково-дослідницької діяльності. У зв'язку з цим провідними ЗВО

України розроблено Положення про Гуртки та проблемні групи у їхньому складі. Такі документи збагачують джерельну базу дослідження; їхнє контрастивне вивчення виявляє спільність засадничих норм, а також функціональні особливості у практиці конкретних ЗВО. Протягом останнього десятиріччя збільшилася кількість публікацій з проблеми, здійснених у галузі педагогіки вищої школи. Проаналізувавши найцікавіші з них, Н. Дяченко відзначила дієвість наукового гуртка в оптимізації навчальної та науково-дослідницької роботи, підвищенні рівня знань, формуванні креативності та дослідницької компетентності студента [2].

Діяльність Гуртків у вищій школі розглядається вітчизняними дослідниками контекстуально у зв'язку з організацією та завданнями науково-дослідницької роботи ЗВО в цілому [4; 22], парадигмально з урахуванням специфіки конкретного ЗВО [24], а також в історико-педагогічному аспекті [1].

Вивчення останніх публікацій показало брак досліджень, присвячених особливостям організації мовних Гуртків у немовних ЗВО за участю іноземних студентів.

Постановка завдання. Зважаючи на прогалини у дослідженні теми, ставимо своїм завданням, по-перше, предметний аналіз нормативних матеріалів про Гурток, напрацьованих різногалузевими ЗВО. Метою аналізу є визначення характеристик Гуртка, істотних для організації мовно спрямованої науково-дослідницької роботи іноземного студента немовного ЗВО. По-друге, спираючись на власний лінгводидактичний досвід, визначимо напрями та можливості науково-дослідницької роботи іноземних студентів, залучених до мовного Гуртка музичного ЗВО.

Виклад основного матеріалу. Положення про студентські наукові гуртки (*далі* – Положення. *Л.Д.*), розроблені та затверджені вченими радами ЗВО, включають основні норми, що регулюють діяльність Гуртків. До них увходять 1). визначення поняття Гуртка, 2). формулювання мети та завдань, 3). основні принципи діяльності, 4). основні форми наукової роботи, 5). питання організації роботи та 5). членства в Гуртку. Визначимо спільне та відмінне в основних дефініціях, обґрунтуваннях мети та членства, а також окреслимо сутнісне для організації та діяльності Гуртка з мови як непрофільної дисципліни у ЗВО.

У понятійному апараті Положень спільним вихідними є визначення Гуртка як науково-методичної та організаційної форми науково-дослідницької роботи студента. Дефініції та основна

мета Гуртка, закладені у преамбули, мають певні відмінності.

Так, вирізняємо підхід, що пов'язує діяльність Гуртка з профільною галуззю знань та її напрямками, відповідною галуззю науки [12; 14], а також зі спеціальністю загалузню знань [4; 7; 8; 11; 17; 18]. У такий спосіб програмується, насамперед, зв'язок Гуртка з профільними дисциплінами, спеціальністю.

Вирізняється також бачення Гуртка як кафедральних формувань «за напрямом наук діяльності/наукової теми та/або наукової школи кафедри відповідно до її профілю» [15], як організаційного утворення для дослідження наукової проблематики кафедр [13]. При цьому на чільне місце висувається зв'язок тематики Гуртка зі спеціалізацією кафедри [9; 14], з напрямком наукової діяльності кафедри [4], з науковою проблематикою кафедри [18]. Унормовано також діяльність Гуртка як організаційного утворення «на випусковій кафедрі, що пов'язане з напрямом її наукових досліджень» [10].

Варіюються формулювання мети та завдань Гуртка. Найчастіше акцентується значення Гуртка у формуванні навичок науково-дослідницької діяльності [5; 11; 17; 19], у навчанні навичкам наукових досліджень відповідно до обраної спеціальності [7], в «опануванні навичок проведення наукових досліджень згідно з науковою проблематикою кафедри» [13]. Значення Гуртка часом розширюється (коли наголошується на «стимулюванні наукових інтересів здобувачів вищої освіти» [15]), інколи звужується (коли йдеться про створення Гуртка «для виконання наукових робіт» [16] або про те, що «участь у науково-дослідній роботі студентів дозволяє використовувати їх творчий та трудовий потенціал для вирішення актуальних завдань» [6]).

Незрідка підкреслюється зв'язок науково-дослідницької роботи, насамперед, з навчальними програмами, навчальним процесом, з поглибленим вивченням предметної галузі [12], з розробкою певної наукової проблеми за спеціальними, загальнонауковими та суспільними дисциплінами [12]. Відзначається також комплексність завдань «проведення наукових досліджень та поглибленого вивчення дисципліни» [8].

Показовим є Положення про науково-творчий гурток і його мета «залучення студентів до наукової (творчої) діяльності», «розкриття ними свого творчого потенціалу з певних дисциплін», «вирішення професійних та творчих завдань» [5]. Привертає увагу мета розкрити «творчий потенціал, індивідуальні якості студентів», «розвинути їхнє творче мислення» [6].

Як бачимо, за рекомендаціями ЗВО діяльність Гуртка може бути спрямована виключно на сферу спеціальних дисциплін; вона може охоплювати також предмети за навчальними програмами певної освітньої галузі, включно з загальнонауковими та суспільними дисциплінами. Головну мету роботи Гуртка, відповідно до Положень, мають становити наукові дослідження профільних кафедр; проте її може складати також зв'язок з навчальним процесом загалом.

У кожному випадку розроблені Положення є документами рекомендаційного характеру, в яких різною мірою враховано особливості певної освітньої галузі, специфіку навчального процесу, традиції та досвід ЗВО в організації науково-дослідницької роботи студента у різних галузях знань. Відомості про проектування, оновлення та перезатвердження Положень свідчать про відкритість цих документів до врахування актуального досвіду, що набувається організаційною практикою Гуртка кожного ЗВО, його факультетів та окремих кафедр.

У музичному ЗВО здобувачі вищої освіти навчаються за спеціальностями «Музичне мистецтво» (галузь знань «Культура та мистецтво») та «Культурологія» (галузь знань «Гуманітарні науки») і здобувають професійні кваліфікації *артист-вокаліст (оперний, камерний), артист-піаніст, альтист, тубіст, ударник тощо, диригент хору, артист хору*, а також *концертмейстер-піаніст, (-скрипаль тощо), артист камерного ансамблю, хормейстер, артист-соліст хору* тощо. Кафедра іноземних мов не належить до випускових. Мова не входить до переліку профільних спеціальностей музичного ЗВО, проте у навчальних планах всіх кваліфікаційно-освітніх рівнів є дисципліни *Українська мова, Українська мова за професійним спрямуванням, Іноземна мова*. Це означає, що мовні навчальні предмети забезпечують названі галузі знань і є важливими для отримання названих професійних кваліфікацій.

Для іноземних студентів музичного ЗВО українська мова є необхідним засобом отримання вищої освіти, професійних знань, засобом фахової комунікації та формування професійної майстерності. Аналіз фахової специфіки та особистісних цілей розширює розуміння діапазону освітньо-професійних потреб іноземців. Так, студентам спеціальності сольний спів для досконалого виконання вокальних творів важливою є не лише музичність, але й емоційність, уміння створити власний вокально-сценічний образ, артистизм художньої інтерпретації. Для цього необхідна

досконала вимова, розуміння, крім загального змісту, смислових нюансів виконуваного твору. Видатні педагоги-практики та вокальна педагогіка підкреслюють значення багатостороннього дослідження вокального твору, ретельного опрацювання й аналізу словесного тексту, психологічного аналізу для розуміння поетичної образності. Йдеться також про необхідність розуміння ідеї виконуваного твору через ознайомлення з історичною обстановкою, епохою, стилем. Таким чином, проспіване слово включається у понятійний комплекс обдарованості вокаліста.

Для українських студентів-вокалістів аналіз тексту лягає на ґрунт знань вітчизняної та західноєвропейської історії та культури, набутих протягом навчання рідною мовою у школі та музичній академії. На противагу, для іноземних студентів складним є етап сприйняття та інтерпретації фонетичної складової іншомовного словесного тексту, його лексики, граматичних конструкцій, синтаксичної будови, змістової структури. Вирішення цих і подібних проблемних для іноземця питань є передумовою з'ясування образної концепції твору та має стати початком фахової роботи над створенням художнього образу вокального твору.

Яким чином задовольняється означена освітньо-фахова потреба іноземного студента? Відповідно до навчального навантаження вокальний педагог має певну кількість академічних годин для індивідуальної роботи з учнем над програмовим твором. Поповнення вокальних клавіш іноземними студентами ускладнює завдання вокального педагога, – йому необхідний більший обсяг роботи та часу для досягнення навчальної мети. Кількість навчальних годин, відведених на заняття зі сценічної мови, також не дає можливості здійснити індивідуальний підхід до проблем кожного студента, не кажучи вже про іноземного. З таких об'єктивних причин у процесі підготовки до академічних концертів і конкурсів вокальний педагог опиняється перед проблемою, зокрема, недостатньої орфоепічної вправності іноземного студента, яку надзвичайно складно вирішити лише у рамках занять з фаху.

Означені фахові проблеми іноземного студента-вокаліста є дотичними до лінгводидактики, проте не входять до навчальних завдань мовного курсу. Сприяти їхньому вирішенню спроможний філолог-керівник Гуртка. Після вивчення комплексу фахових цілей та потреб іноземних студентів розробляється програма мовного Гуртка, напрями студентської наукової роботи, тематика індивідуальних завдань, які враховують запити гуртківців. Так, науково-дослідницька робота мовного гуртка,

який скеровує в ОНМА імені А.В. Нежданової авторка цієї статті, зосереджується на проблемі аналізу словесного тексту вокального твору. Метою діяльності Гуртка є збагачення фахових та мовних знань та умінь іноземного студента-вокаліста шляхом залучення його до різноаспектного текстуального дослідження поетичного тексту як основи пісенно-романсового твору.

Одним з напрямків аналізу є фонетико-фонетологічний. Індивідуальні науково-дослідницькі завдання розробляються відповідно до основного положення фонематології, що стверджує зв'язок функціонального та субстанціального аспектів мовленнєвих звуків. Співак має знати і розуміти, як утворюється та звучить голос, аби керувати ним. Тому гуртківці ознайомлюються з теорією артикуляції та голосоутворення, засвоюють назви рухів мовленнєвих органів, їхньої форми у мовленні та співі. Вони вчаться пояснювати особливості звукоутворення, використовуючи наочний показ. У такий спосіб іноземні студенти готуються до виконання науково-дослідницького завдання. Наприклад, залежно від індивідуальної орфоепічної проблеми рекомендується вивчити та апробувати мовленнєвий спосіб утворення певних голосних і приголосних звуків, зафіксувати, де та як вони утворюються, запам'ятати власні відчуття та описати їх. Студенти зосереджуються на власній артикуляційній базі, привчаються до порівняльно-фонетологічних спостережень, які допомагають їм пояснити свої орфоепічні труднощі.

Особливим видом дослідницьких завдань є вивчення звуків у співі. Студенти мають сконцентрувати увагу на відчутті голосних (близький, вузький, плаский тощо), поняттях вирівнювання, округлення, а також тембру голосних (блискучий, яскравий, темний, матовий, світлий тощо). Приголосні у співі пов'язуються з поняттями типів атаки, вібрування, резонування звуку. Для іноземних студентів-вокалістів важливо вловлювати власні відчуття вокальних звуків і звукосполучень, експериментувати з зімкненням і розімкненням зубів і губ, зміною положення язика, напруженням і розслабленням ший та горла, спрямовуванням звуків уперед і вгору тощо. Таким чином, вокальні терміни, часто вживані на заняттях з вокалу, семантизуються, ідентифікуються в аудіюванні та читанні, входять в активний мовленнєвий обіг іноземного студента. У нього виробляється вміння запам'ятовувати свої відчуття, осмислено сприймати рух потоку дихання тощо. Такі навички виробляють необхідні вокалістові складні сприйняття, серед яких – відчуття звуку. Виконуючи такі завдання, студенти-вокалісти

набувають нових практичних знань, уміння самостійно осмислювати отриману інформацію, перевіряючи її на власній практиці, усвідомлювати її фахове значення, здійснювати самоконтроль. У результаті засвоєні знання поступово трансформуються у власний фонематичний досвід і перевіряються орфоепічними нормами.

Реалізуються також складніші рівні текстуального аналізу пісенних та романсових творів. Враховуючи потребу нефілологічної аудиторії, передовсім, в елементарному розумінні іншомовного літературного тексту, головна увага надається лексико-семантичному аналізу, який передбачає після перекладу поезії рідною мовою студента розрізнення лексичного та конотативного значення слів, з'ясування зв'язку та порядку слів. Долучення елементів стилістичного та контекстуального аналізу дає поштовх творчій уяві та фантазії вокаліста і започатковує самостійну образотворчу роботу.

Таким чином, готуючись до виконання народних пісень, романсів та оперних арій, іноземні студенти мають можливість засвоїти та глибоко зрозуміти словесний текст: від відпрацювання вимови, вправного читання та перекладу до багаторівневого аналізу поезії. Така науково-дослідницька робота сприяє розширенню лексичного запасу іноземців, зміцненню граматичних навичок слововживання, виробленню чутливості до емоційного наповнення слова через засвоєння стилістичних законів поетичного тексту.

Гуртківцям-іноземцям, які успішно проходять початкові етапи аналізу та виявляють бажання дізнатися про життєві обставини створення поезії та особистість поета, пропонуються допоміжні джерела: літературознавчі статті історико-біографічного змісту, фрагменти монографічних досліджень.

У нашій практиці є приклад надзвичайно глибокого зацікавлення аналізом літературного тексту, який привів іноземного студента (а згодом магістранта й аспіранта), члена мовного Гуртка до порівняльного аналізу різних варіантів одного поетичного тексту, а відтак до зацікавлення музичною текстологією. У процесі багатоаспектної дослідницької роботи аспірант підготував та успішно виконав кілька камерних концертних програм, а також методично узагальнив набутий творчий досвід.

Ефективності гурткової роботи сприяє авторський навчально-методичний посібник з науково-дослідницької мовної роботи іноземних студентів-вокалістів. Він містить концентрований виклад найважливіших теоретичних положень,

а також систему методичних завдань та рекомендацій до виконання завдань. Весь комплекс гурткової роботи – взаємодія з керівником Гуртка, освоєння теоретичних та науково-методичних джерел, системні самоспостереження, постійне вдумування у проблему за фахової мотивованості – допомагають іноземним студентам долати фахові проблеми на дослідницькій науково-методичній базі.

До засадничих питань функціонування Гуртка належить членство у ньому. Автори проблемних публікацій вказують на тимчасовість інтересу студентів до Гуртків. Обґрунтовується думка, відповідно до якої лише студенти молодших курсів стають реальними членами Гуртків, до того ж з предметів, які читаються на 1-2 курсах. Висловлено міркування про залучення студентів першого курсу до Гуртків з загальнонавчальних дисциплін, а надалі – «до гуртків при випускаючих кафедрах» [4, р. 4.3]. У Положеннях, розроблених різними ЗВО, членами Гуртка названо переважно студентів [5; 8; 11; 13; 17; 18; 19]. Інколи акцентується на переважності магістрантів у членстві [7].

Сформульовано також положення про студентсько-аспірантський гурток [20]. Пропонується й погляд на науковий гурток як об'єднання студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, докторантів та молодих вчених [6; 16]. Йдеться і про «широке коло здобувачів вищої освіти» [10]. Нерідко можливими членами Гуртка називають здобувачів вищої освіти без обмеження певними кваліфікаційними рівнями, що дозволяє трактувати поняття членства розширено. Таким чином об'єднуються науково-дослідницькі інтереси всіх здобувачів вищої освіти.

Зауважимо, що категорію іноземних студентів як потенційних членів Гуртка зазначено в одному з понад тридцяти проаналізованих нами Положень, при цьому критерієм висунуто «виявлення інтересу до науково-дослідницької роботи» [8].

Практика керованого нами мовного Гуртка дає приклади успішної участі у його роботі студентів бакалаврату, магістрантів та аспірантів. Вважаємо, що у питанні членства, вирішальним є фактор простимульованої зацікавленості гуртківців. Досягнути емоційно-інтелектуальної включеності до науково-дослідницької проблематики та зберегти її можна через зв'язок її з фаховими проблемами здобувачів освіти усіх кваліфікаційних рівнів. Керівникові мовного Гуртка у немовному ЗВО важливо узгодити програму роботи зі специфікою фаху, замислитися, у чому та як він може сприяти успіхам гуртківців-

представників конкретних спеціальностей. Відтак важливо вилаштувати взаємодію з іноземцями як процес, який сприятиме вирішенню фахових проблем та вивченню мови. У такий спосіб вдасться врахувати реальні потреби іноземних студентів та диференціювати позааудиторну роботу у зв'язку з їхніми запитами та особистісними ресурсами.

На наше переконання, у діяльності мовного непрофільного Гуртка реалізується зв'язок лінгводидактичної дисципліни з комплексом навчальних програм певної освітньої галузі, а отже – міждисциплінарний контекст навчання та науково-дослідницької роботи. Саме це розширює можливості участі у гуртковій роботі здобувачів освіти усіх кваліфікаційних рівнів.

Висновки і пропозиції. Контрастивне дослідження Положень про Гурток, розроблених різнопрофільними ЗВО, виявило запрограмований ними зв'язок студентської науково-дослідницької роботи з профільними дисциплінами та спеціальністю, з науковою діяльністю випускових кафедр. У музичному ЗВО мовні дисципліни не входять до переліку профільних, однак для іноземних студентів українська мова є необхідним засобом отримання професійних знань, засобом фахової комунікації та формування професійної майстерності. Аналіз фахової специфіки та особистісних цілей іноземців конкретизує діапазон їхніх освітньо-професійних потреб. Вирішенню спе-

цифічних запитів іноземних студентів-вокалістів сприяє мовний Гурток, завдання якого пов'язані з комплексом навчальних дисциплін галузей знань «Культура та мистецтво» (спеціальність «Музичне мистецтво») та «Гуманітарні науки» (спеціальність «Культурологія»). Метою діяльності Гуртка «Аналіз пісенно-романсового тексту та літературна творчість», який діє в ОНМА імені А. В. Нежданової, є збагачення фахових та мовних знань та умінь іноземного студента-вокаліста шляхом залучення його до різноаспектного текстуального дослідження поетичного тексту як основи камерного вокального твору. Зокрема, фонетико-фонетологічний аналіз дозволяє студентам долати орфоепічні труднощі, зосереджуючись на власній артикуляційній базі, здійснюючи порівняльно-фонетологічні спостереження. До комплексу гурткової роботи входить взаємодія з керівником Гуртка, опрацювання науково-методичних джерел, системні самоспостереження та їх аналіз на дослідницькій науково-методичній базі. Передумовою емоційно-інтелектуальної залученості іноземців усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів до мовної науково-дослідницької проблематики є врахування їхніх реальних фахових потреб. Перспективою проведеного аналізу джерельної бази та власного практичного досвіду є розробка проєкту Положення про мовний Гурток у немовному ЗВО.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дмитришин Оксана. Науковий гурток – основна форма організації студентської науки в класичних університетах України (друга половина ХХ ст.). URL: https://gzuk_2016_14_13.pdf
2. Дяченко Надія. Науковий гурток як форма організації науково-дослідницької діяльності студентів університетів. URL: <https://nadiadyachenko.wordpress.com/2016/05/08/%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9-%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%82%D0%BE%D0%BA-%D1%8F%D0%BA-%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0-%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97/>
3. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. Львів: Ромус. 2002. 128 с. <http://politics.ellib.org.ua/pages-4558.html>
4. Положення про діяльність студентського наукового гуртка Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Харків. 2020. URL: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro_diyalnist_naykovogo_gyrtka.pdf
5. Положення про науково-творчий гурток та проблемну групу. Одеська державна академія будівництва та архітектури. Одеса. 2017. URL: http://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_naukovo-tvorchiy_gurtok_ta_problemnu_grupu.pdf
6. Положення про організацію науково-дослідної роботи студентів в Одеському національному політехнічному університеті. URL: https://op.edu.ua/sites/default/files/publicFiles/node_docs/pol_pro_ndrs.pdf
7. Положення про студентський науковий гурток кафедри теорії та практики перекладу. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова // <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/translate/nauk-gurtok-kaf-translate>
8. Положення про студентський науковий гурток НМУ імені О. О. Богомольця. Проєкт. URL: <https://nmuofficial.com/wp-content/uploads/2017/12/Naukovyj-gurtok-POLOZHENNYA.pdf>
9. Положення про студентський науковий гурток Одеського державного аграрного університету (нова редакція). Одеса. 2019. URL: <https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Polozhennya-pro-studentskyj-naukovyj-gurtok.pdf>

10. Полож про студентський науковий гурток / проблемну групу Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне. 2019. URL: https://www.rshu.edu.ua/images/nauka/pol_pro_stud_nauk_gurtok_29112019.pdf

11. Положення про студентські наукові гуртки та проблемні групи Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/2018/nauk_gyrtku_polozhennia.pdf

12. Положення про студентські наукові гуртки юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28953>

13. Положення про студентський науковий гурток та проблемну групу Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Stud_nauk_gurtok_DNU.pdf

14. Положення про студентський науковий гурток. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль. 2020. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_studentskyi_naukovyi_hurtok.pdf

15. Положення про студентський науковий гурток у Київському національному лінгвістичному університеті // URL: <https://aspirantura.knlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9-%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%82%D0%BE%D0%BA-%D1%83-%D0%9A%D0%9-%D0%9B%D0%A3-2021.pdf>

16. Положення про студентський науковий гурток Українського державного університету залізничного транспорту. URL: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennya-1-1.pdf>

17. Положення про студентські наукові гуртки у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного. Мелітополь 2019. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/nauka/wp-content/uploads/sites/49/polozhennja-pro-studentski-naukovi-hurtky-tdata-285-od-2019.pdf>

18. Положення про студентські наукові гуртки та проблемні групи Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/kafedra_pryrodnychukh_nauk/%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%82%D0%BA%D0%B8/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%82%D0%BE%D0%BA.pdf

19. Положення про студентські наукові гуртки факультету педагогіки, психології та соціальної роботи. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. URL: <http://ped.chnu.edu.ua/?page=ua/1331polojennia>

20. Положення про студентсько-аспірантський науковий гурток та проблемну групу Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Полтава. 2019. URL: <http://pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/gurtok.pdf>

21. Семенова А. В., Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І. Словник-довідник з професійної педагогіки. За ред А. В. Семенової. Одеса: Пальміра, 2006. – 221 с.

22. Сучасний психолого-педагогічний словник / авт. кол. за заг. ред. О. І. Шапран. – Переяслав-Хмельницький (Київська область): Домбровська Я.М., 2016. 473с. URL: <http://ephsheir.phdpu.edu.ua/bitstream/handle/8989898>

23. Трефаненко І. В., Хухліна О. С. Студентський науковий гурток як вид науково-дослідної роботи студентів // Вісник ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», т. 17, вип. 1 (57), с. 278-280. URL: <http://studentskiy-naukoviy-gurtok-yak-vid-naukovo-doslidnoyi-roboti-studentiv.pdf>